

Simon P. De Vries – Židovské obřady a symboly. 2009. Praha: Vyšehrad

Zbyněk Tarant

Centrum blízkovýchodních studií, FF ZČU v Plzni, persi@centrum.cz

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] NEWMAN, J. 1998. *Judaismus od A do Z: slovník pojmů a termínů*. Praha: Sefer.
- [2] VRIES, S. P. 2009. *Židovské obřady a symboly*. 1 ed. Praha: Vyšehrad.

*Publikace textu v časopise AntropoWebzin byla podpořena v rámci studentské grantové soutěže ZČU, projekt číslo SGS-2010-019.

PO DLOUHÉM čekání se českému čtenáři dostává do rukou kniha Simona Philip De Vriese – *Židovské Obřady a Symboly*. Nakladatelství Vyšehrad jejím vydáním navazuje na svou úspěšnou publikační činnost k tematice světových náboženství. Populárně-naučná publikace z pera nizozemského rabína byla poprvé vydána již ve 30. letech 20. století na základě úspěšné série popularizačních článků a měla původně poskytovat úvod do židovské liturgie a ortopraxe. Autor sám měl sice hluboké vzdělání, ovšem tato konkrétní publikace se snaží oslovit zvědavého čtenáře z řad širší veřejnosti, čemuž byl přizpůsoben jazyk i obsahová náročnost. Kniha v žádném případě nemá aspiraci na to, být odbornou studií. Daleko vhodnější by bylo označení „učebnice“. Autor se snaží vyjadřovat co nejsrozumitelněji, vysvětlit používané pojmy a zaujmout svého čtenáře skrze vyprávění. České vydání je navíc doplněno vysvětlujícími poznámkami, doporučenou literaturou v češtině, slovníčkem pojmů a tabulkou židovských měsíců. Přepis hebrejských termínů byl přizpůsoben osvědčenému úzu z knihy *Judaismus od A do Z* (Newman 1998).

Publikace je členěna fenomenologicky a zabývá se postupně jednotlivými okruhy židovského náboženského života – šabat, svátky, svatba, pohřeb, manželství, rozvod či rituální čistota. Svého čtenáře také seznamuje se základními pojmy jako šabat, synagoga, kašrut, šchita, psaná a ústní Tóra, Talmud, Mišna, Gemara atd. Autor postupuje logicky od jednoduchého ke složitějšímu a neomezuje se na prostý výklad. Pojednávání fenomény se snaží argumentačně podložit a doplnit o vlastní vyprávění, příp. historický exkurs. Průběh jednotlivých obřadů a úkonů popisuje pro názornost podle ortodoxního ritu s tím, že následně na základě svých zkušeností zmiňuje rozdíly napříč regiony a denominacemi.

I přesto, že od prvního vydání uplynulo více než 65 let, dokáže tato kniha stále plnit svoji původní funkci. Události 2. světové války a holocaustu sice měly vliv i na židovskou liturgii, ovšem tento vliv nebyl tak zásadní, aby učinil informace v této knize neplatnými. Jen místy je třeba si dobový kontext připomenout. Autor byl například pozitivně nakloněn v té době stále marginálnímu sionismu a o tehdejší palestýnské mandátní území již hovoří jako o Izraeli. Podobné detaily činí z původně populárně naučné publikace zajímavý dokument své doby. Již výše zmíněné poznámky překladatelky pomáhají časovou propast překlenout, vysvětlit dobový kontext tam, kde je to nutné, a učinit knihu aktuální i pro současné zájemce o studium judaismu. Případná další vydání této knihy by si přesto zasloužila připojit úvodní poznámku, podrobněji vysvětlující historické okolnosti vzniku díla a autorovo intelektuální zázemí, projevující se v argumentaci a používaných pojmech.

Pro odborníky bude tato kniha spíše odpočinkovým čtením, od kterého by neměli očekávat radikální obohacení svých znalostí, ačkoliv pár zajímavých detailů ohledně krajových zvláštností a na svou dobu velice svěží argumentace na pomezí teologie a religionistiky zaujme i tyto náročnější čtenáře. Naopak studenti prvních ročníků orientalistických a hebraistických oborů, příp. další zájemci, pro něž není problematika judaismu primárním oborem, ji pro její srozumitelnost a fenomenologické členění určitě ocení.